

---

hmeljarske informacije

Naklada: 300 izvodov. Izdaja Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije, Cesta žalskega tabora 2, 3310 Žalec, tel.: 03 71 21 600, faks: 03 71 21 620, e-pošta: gregor.leskošek@ihps.si

Uredniški odbor: dr. Barbara Čeh, dr. Sebastjan Radišek, dr. Magda Rak Cizej, dr. Andreja Čerenak in urednik Gregor Leskošek.

ISSN 1408 - 4775

Letnik 29, št. 10

8. avgust 2012

60 LET INŠTITUTA ZA HMELJARSTVO IN PIVOVARSTVO SLOVENIJE

V petek, 10. avgusta 2012, bomo v 2. nadstropju Ekomuzeja hmeljarstva in pivovarstva Slovenije ob 9.00 slavnostno obeležili 60 let delovanja Inštituta za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije.

Obletnico bomo obeležili s tehnološkim sestankom hmeljarjev, ko bo zajemal različne vsebine, primerne za čas tik pred obiranjem hmelja: rastne razmere hmelja v letu 2012, priprave na obiranje vključno z varstvom pri delu, tehnološka zrelost hmelja, namakanje hmelja, naročilo certificiranih sadik hmelja, zeleno gnojenje, predstavitev poskusov z vodili v hmeljarstvu in drugih tehnoloških poskusov, pregled varstva rastlin hmelja in aplikacija FFS v letu 2012, pojav hmeljeve uvelosti in različnih škodljivcev na hmelju v letu 2012 in žlahtnjenje hmelja. Ob tej priložnosti bomo tudi virtualno otvorili 3. nadstropje Ekomuzeja hmeljarstva in pivovarstva Slovenije, kjer so predstavljeni delo in aparature na inštitutu od 1952 do danes.

Ob koncu bodo predstavniki Republiškega izpitnega centra iz Ljubljane podelili prve certifikate za nacionalno poklicno kvalifikacijo Hmeljar/hmeljarka, ki je bila izpeljana v sklopu mednarodnega projekta *Vseživljenjsko izobraževanje v hmeljarstvu (Hop industry lifelong learning program - LdV Hop school)*.

Ob 13.00 bo voden ogled po poskusnih površinah in laboratorijih IHPS.

Vljudno vabljeni!

G. Leskošek, M. Rak Cizej, S. Radišek: **VARSTVO HMELJA**

Hmeljeva pršica

V tem času je uporaba akaricidov za večino hmeljišč, ki so posajena s hmeljem sorte Aurora, kot tudi s Savinjskim goldingom, že prepozna, in sicer zaradi dolge karenčne dobe akaricidov. Vertimec in Nissorun imata namreč karenco 28 dni. Akaricid Milbeknock ima karenco 21 dni, njegova uporaba v odmerku 1,5 l/ha je dovoljena le, če predhodno dobite dovoljenje od kupca vašega hmelja. Trenutno uporaba Milbeknocka ni vsesplošno dovoljena.

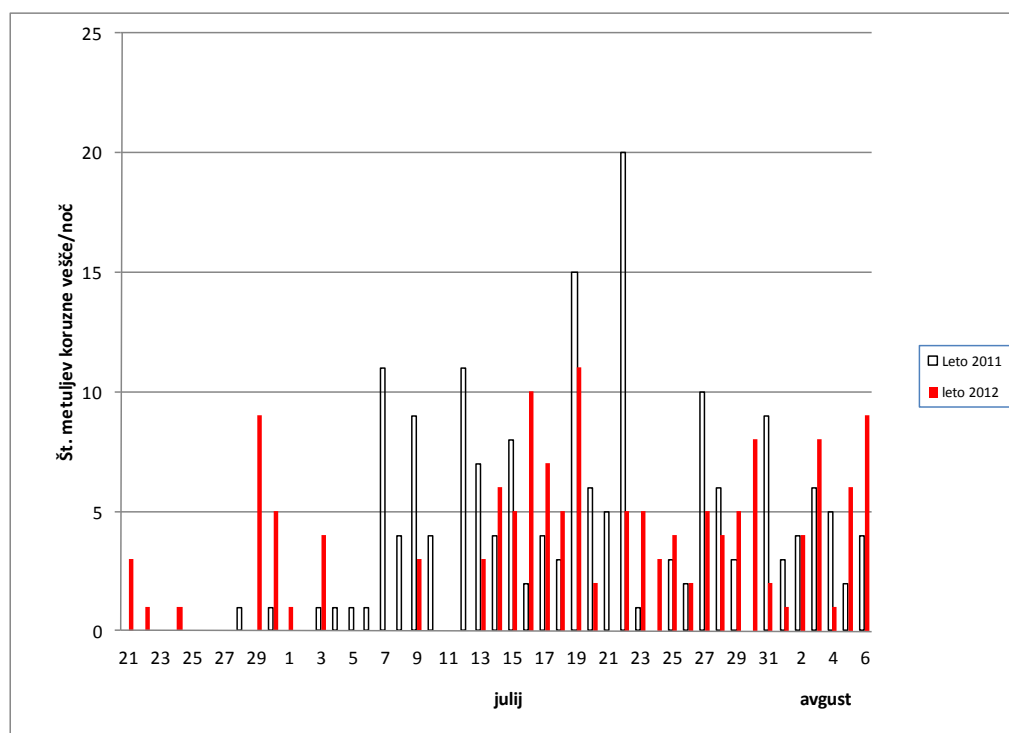
Sedaj je tudi skrajni čas, da natančno pregledate hmeljišča pri sortah hmelja, ki jih boste obirali v prvi dekadi septembra, in če najdete pršico, ustrezno ukrepate. Če boste pri odločitvi imeli težave, se obrnite na Oddelek za varstvo rastlin na inštitutu.

Hmeljev bolhač - poletna generacija

V 1. dekadi julija letos smo opazili prve hrošče hmeljevega bolhače poletne generacije. Bolhač je v tem času v določenih hmeljiščih množično prisoten in povzroča poškodbe tudi že na storžkih hmelja. Preglejte hmeljišča in kjer ugotovite veliko prisotnost hmeljevega bolhača, uporabite insekticid Karate Zeon 5 CS. Karenca za Karate Zeon 5 CS je **21 dni**. Opozorimo vas naj, da je uporaba insekticida Karate Zeon na istem zemljišču dovoljena le 2-krat letno. **Omenjenega insekticida ne smete uporabljati v vročem in vetrovnem vremenu!** Ker je sredstvo nevarno za čebele, je pred njegovo uporabo potrebno zmulčiti cvetočo podrast okrog hmeljišč! Pazite, da Karate Zeon uporabite 40 metrov proč od vodnih površin, le v primeru uporabe šob z redukcijo drifta - antidrifnih šob se varnostni pas zmanjša na 20 metrov.

Koruzna vešča – druga generacija

V drugi dekadi julija se je pričel let metuljev koruzne vešče druge generacije. Let metuljev je zmeren, kar pomeni, da na noč ulovimo do 10 metuljev in je hkrati manjši kot v enakem obdobju lanskega leta (graf 1). V zadnjih 10 dneh smo natančno pregledovali hmeljišča na območju Žalca, kjer je hmelj močno poškodovan od gosenic prve generacije, z namenom ugotavljanja prisotnosti gosenic druge generacije. 7. avgusta smo na Rojah pri Žalcu našli prve gosenice koruzne vešče druge generacije. Njihova prisotnost trenutno še ni številčna; gosenice so prisotne le v sledovih. Močnejše izleganje gosenic pričakujemo v naslednjih dneh. Zato zoper gosenicam koruzne vešče trenutno še ni smotrno uporabiti insekticida Karate Zeon 5 CS, razen če je v hmeljiščih prisoten hmeljev bolhač. Seveda pa ima pri odločitvi o uporabi insekticida trenutno največjo vlogo karenčna doba Karate Zeon-a, ki je 21 dni.

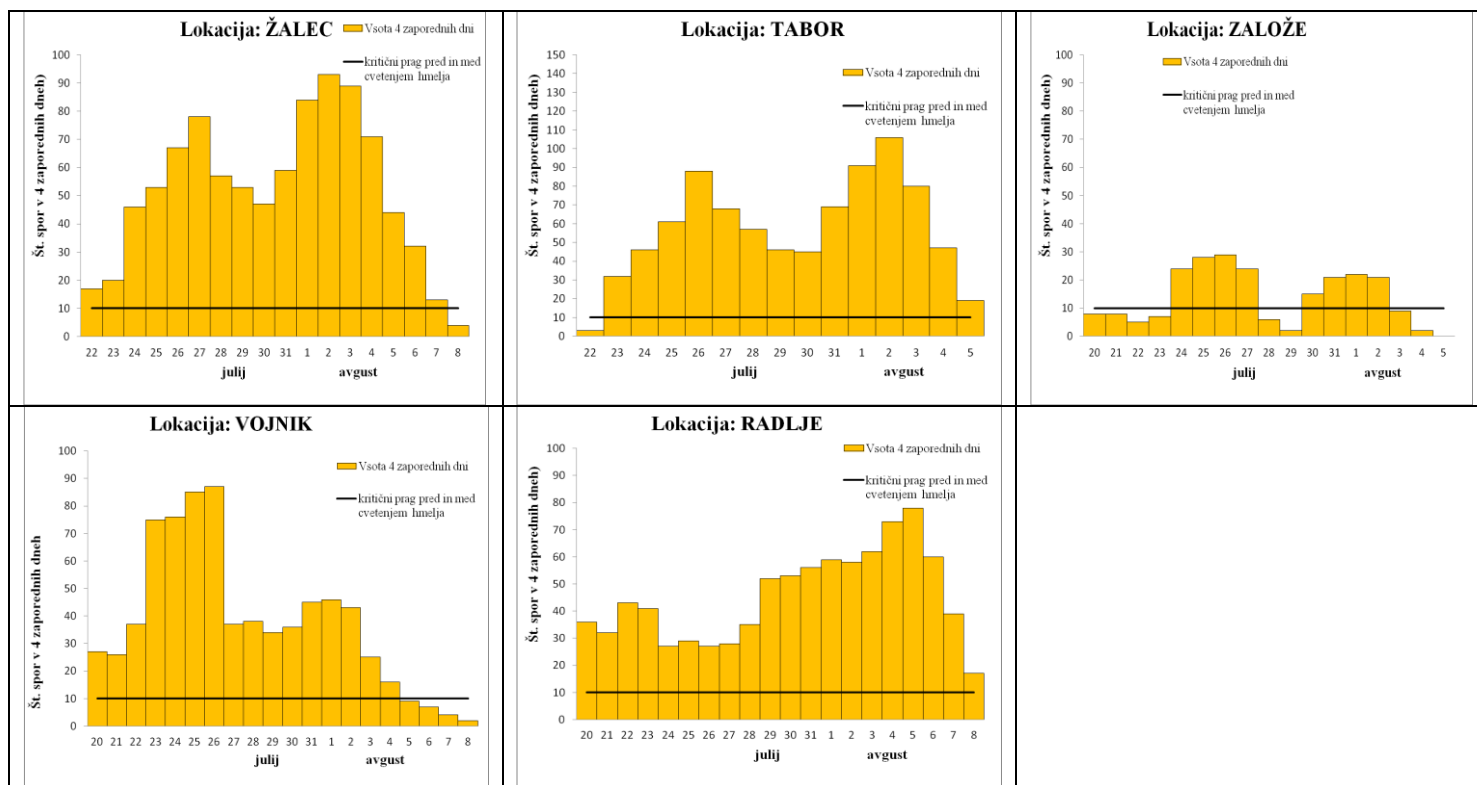
Graf 1: Let metuljev koruzne vešče 2. generacije na svetlobni vabi v letu 2011 in 2012, Žalec IHPS

Hmeljeva peronospora

Kljub temu da trenutne vremenske razmere niso ugodne za razvoj hmeljeve peronospore, lahko z grafov ulova spor (slika 2) razberemo, da so le te v zadnjem obdobju močno presegle kritično mejo. Hmelj je v tem času še vedno v zelo občutljivi fazi, zato priporočamo uporabo kontaktnih pripravkov na osnovi bakra, Delan 700 WG (1,2 kg/ha) ali Ortivo (1,6 l/ha) - med pripravki kolobarite. V primeru, da v nasadih že najdete znake okužb s hmeljevo peronosporo, svetujemo uporabo delno sistemičnega fungicida Curzate R (v odmerku 3,0 kg/ha) ali Revus v odmerku 1,6 l/ha.

V tem času morate paziti na karence, še posebej pri sortah hmelja, ki jih boste zgodaj obirali. Vsi navedeni fungicidi imajo karence 14 dni, Curzate 7 dni, Ortiva pa 28 dni.

Opozorimo naj vas tudi na ukorenišča in prvoletnike, kjer morate ravno tako v času obiranja dosledno izvajati varstvo hmelja pred hmeljevo peronosporo.

Slika 2: Ulov spor v štirih zaporednih dneh na različnih lokacijah

Hmeljeva pepelovka

Opozorimo naj vas še na pojav hmeljeve pepelovke, saj je le-ta prisotna v večini nasadov občutljivih sort hmelja, kot so Magnum, Dana in Celeia. Skrbno pregledajte nasade in v kolikor najdete okužene storžke, nasad nemudoma poškopite s sistemičnim fungicidom **Sythane 20 EW** v odmerku **1,5 l/ha**. V kolikor bolezni v svojih nasadih ne najdete, velja priporočilo, da ostalim fungicidom dodate enega od pripravkov na osnovi žvepla. **Karenca za Sythane 20 EW je 14 dni, za žveplene pripravke pa 7 oziroma 8 dni.**

V sodelovanju s KGZS, KGZ Celje tudi v letošnji sezoni spremljamo parametre tehnološke zrelosti na več lokacijah. Parametre za sorto Savinjski golding spremljamo od 2. avgusta, v prihodnjih dneh pa bomo v vzorčenje vključili tudi sorte Aurora, Bobek, Celeia, Dana, Styrian gold in Magnum.

Vsebnost vlage v storžkih **Savinjskega goldinga** je trenutno glede na lokacijo **od 79,5 do 82,3%**, vsebnost alfa-kislin pa **2,2 do 3,2 %**, preračunano na 11% vlažnost storžkov. Napoved o začetku tehnološke zrelosti za Savinjski golding bomo posredovali v torek, 14. avgusta, na odzivniku IHPS.

Podatke o spremljanju parametrov tehnološke zrelosti na odzivniku IHPS (03 71 21 660) osvežimo ob torkih in petkih po 15. uri.

Vizualni znaki tehnološke zrelosti storžkov so:

- izenačeni, zaprti, prožni storžki,
- svetlo zelena barva z leskom,
- storžki pri stiskanju šelestijo in se odbijejo če padejo na tla,
- vretence storžka se ne razcepi,
- storžki imajo poln vonj s tipično aromo.

Vzorčenje storžkov v hmeljiščih za analizo na vsebnost vlage in alfa-kislin

Vzorci hmelja za analizo na vsebnost vlage se nabirajo v oštevilčene sušilne posode iz aluminija s pokrovom, ki jih dobite na inštitutu. Naberemo 5 – 10 g svežih storžkov in posodico takoj zapremo. Vzorčenje ni smiselno v primeru dežja ali rose. Najbolje je, da vzorce prinesete v analizo takoj, lahko pa jih shranite v hladilniku največ do naslednjega dne.

Za analizo na vsebnost alfa-kislin zadostuje vzorec 1,5 - 2 litra nabranih storžkov (povprečen vzorec storžkov vsaj tridesetih rastlin v nasadu iz zgornje in srednje tretjine rastlin), pri sortah z večjo nasipno gostoto (večji storžki) pa mora biti ta količina nekoliko večja. V primeru dežja ali rose se vzorci lahko nabirajo.

Vzorče sprejemamo na Oddelku za agrokemijo vsak dan do 14. ure. Na vzorcih naj bo navedeno: ime sorte, datum vzorčenja in lokacija vzorčenja ter ime lastnika vzorca.